

Uniwersytet Jagielloński
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
INSTYTUT SPRAW PUBLICZNYCH
Studia stacjonarne

Nr albumu: 1133667

Aleksander Raczkowski

W POSZUKIWANIU ZWIĘKSZENIA
UDZIAŁU KOBIET W ORGANIZACJACH
POZARZĄDOWYCH. STUDIUM
PRZYPADKU POLSKIEJ FEDERACJI
PARKOUR I FREERUN

Opiekun pracy magisterskiej:
Dr. Hab. Ewa Bogacz-Wojtanowska

Opracowano zgodnie z Ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego
1994 r. (Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83) z późniejszymi zmianami

Kraków 2022

Raczkowski, Aleksander (2022). W poszukiwaniu zwiększenia udziału kobiet w organizacjach pozarządowych. Studium przypadku Polskiej Federacji Parkour i Freerun. Praca magisterska pod kierunkiem prof. UJ dr hab. Ewy Bogacz-Wojtanowskiej, Kraków: Instytut Spraw Publicznych UJ, 40 s., 50 poz. bibl., ... aneksów

Abstrakt

Celem badania jest próba wyjaśnienia niskiego odsetku udziału kobiet w strukturach Polskiej Federacji Parkour i Freerun – organizacji pozarządowej sprawującej pieczę nad rozwojem parkour w Polsce. Do napisania pracy posłużyła mi literatura opisująca parkour jako sport, artykuły poruszające problematykę postrzegania kobiet w dyscyplinach sportowych, badania nad udziałem kobiet w organizacjach pozarządowych oraz dane zebrane za pomocą dwóch metod badawczych - metody ilościowej i metody jakościowej. Odpowiedzi z ankiet poddałem stosownej analizie, weryfikując je później z odpowiedziami udzielonymi podczas rozmowy online z jedną z przedstawicielek polskiej, kobiecej społeczności parkour. Wnioski wyciągnięte na podstawie użytej literatury, danych zebranych w ankiecie i zweryfikowanych podczas wywiadu, posłużyły do zaprojektowania realnych działań dla Polskiej Federacji Parkour i Freerun, które pomogą zwiększyć udział kobiet w strukturach federacji.

The aim of the study is to try to explain the low percentage of female participations in the structures of the Polish Parkour and Freerunning Federation – an NGO that oversees the development of parkour in Poland. I used literature describing parkour as a sport, articles on the perception of women in sports, research on women's participation in non-governmental organisations and data collected using two research methods - a quantitative method and a qualitative method - to write this dissertation. I analysed the responses from the questionnaires, later verifying them with the answers provided during an online interview with one of the representatives of the Polish female parkour community. Conclusions drawn from the literature used, the data collected in the survey and verified during the interview, were used to design viable actions for the Polish Parkour and Freerunning Federation to help increase the participation of women in the federation's structures.

Słowa kluczowe

Parkour - NGO - federacja sportowa - gender gap - udział kobiet

Spis treści

ABSTRAKT	2
WSTĘP	4
ROZDZIAŁ 1 – CHARAKTERYSTYKA POLSKIEJ FEDERACJI PARKOUR I FREERUN	7
ROZDZIAŁ 2 – PRZEGLĄD LITERATURY	10
ROZDZIAŁ 3 – BADANIE DZIAŁALNOŚCI PFPIF	14
WYNIKI BADAŃ.....	15
<i>Długość stażu treningowego</i>	<i>16</i>
<i>Preferencje treningowe ze względu na płeć towarzyszy.....</i>	<i>17</i>
<i>Przyczyny rozpoczęcia treningów</i>	<i>17</i>
<i>Powody niskiego zainteresowania parkour wśród kobiet.....</i>	<i>18</i>
<i>Działania Polskiej Federacji Parkour i Freerun</i>	<i>19</i>
<i>Grupy zajęciowe dedykowane dla kobiet.....</i>	<i>21</i>
<i>Kursy trenerskie tworzone z myślą o kobietach</i>	<i>22</i>
<i>Wiedza, a zaangażowanie w społeczność</i>	<i>24</i>
ROZDZIAŁ 5 - PODSUMOWANIE ORAZ ZALECENIA.....	28
SPIS WYKRESÓW	30
BIBLIOGRAFIA	31

Wstęp

Mimo coraz większego znaczenia kobiet w strukturach organizacji (zarówno państwowych jak i pozarządowych), stanowiska kierownicze i te w radach nadzorczych, piastowane są w większości przez mężczyzn. Jest to o tyle zastanawiające, że coraz więcej kobiet jest zatrudnianych lub awansuje, a mimo to wysokie stanowiska w strukturach firm i organizacji mocno kojarzone są z rolą silnego mężczyzny i dalej zajmowane są w większości przez mężczyzn (E. Bogacz-Wojtanowska, M. Kostera, 2019). Badanie z 2008 roku pokazało, że na arenie stanowisk zarządczych w Unii Europejskiej jedynie 1/10 kobiet pełni funkcje stojące na równi z tymi piastowanymi przez mężczyzn (Ł. Waligóra, 2018).

W kolejnych latach nastąpiło znaczne polepszenie sytuacji kobiet na rynku pracy, spowodowało to zmniejszenie tzw. „Gender Gap” – czyli różnic między kobietami a mężczyznami (C. Goldin, 1992), ciągle jednak funkcjonują przestrzenie i środowiska, gdzie równy udział kobiet jest mocno zaburzony lub wręcz nie istnieje, a kobiety chcące awansować i zaistnieć w organizacji czeka zderzenie ze „szklanym sufitem” (B. Budrowska, 2004). Jednym z takich kręgów są federacje sportowe. Biorąc pod uwagę zmiany w postrzeganiu dyscyplin sportowych „typowo męskich” i w kierunku neutralnych płciowo, brak kobiet na stanowiskach należących do zarządu, czy chociażby posiadania reprezentantki kobiecej części, co ma ogromne znaczenie w aspekcie postrzegania kobiet w danej dyscyplinie.

Celem poniższej pracy jest przyjrzenie się strukturze Polskiej Federacji Parkour i Freerun, w kontekście organizacyjnym i społecznym, rozpoznanie przyczyn praktycznie zerowego udziału kobiet w strukturach Federacji oraz zaproponowanie realnych rozwiązań, które przełożą się na zwiększenie odsetku kobiet w organizacji, co wpłynie na większe zainteresowanie na polską scenę parkour i freerun w szczególności wśród młodych kobiet.

Przedmiotem badania w działaniu jest **Polska Federacja Parkour i Freerun** – organizacja non-profit ze sformalizowaną strukturą, budowana przez powiązane organizacje (kluby sportowe i ugrupowania), skupione wokół wspólnej wizji i celu (ngo.pl) – propagowania parkour i freerun jako aktywności psychofizycznej, polegającej na bezpiecznym, efektywnym i szybkim przemieszczaniu się w każdym terenie (głównie miejskim) za pomocą specjalnych technik (S. Saville, 2008). W parkour ważne jest także kształtowanie charakteru oraz przełamywanie barier psychicznych. Za twórcę parkour uważa się francuza Davida Belle'a. Pod koniec lat 80 XX wieku na przedmieściach Paryża (Lisses) wraz z kolegami (grupa Yamkasi)

w różny sposób zaczęli pokonywać miejskie przeszkody, następnie nadając temu nazwę (J. Angel, 2011).

Federacja powstała, aby wspierać działania polskich organizacji zajmujących się sztuką przemierzania. PFPiF planuje uregulować prawnie powyższe aktywności, ujednolicić metody szkoleniowe i zasady współzawodnictwa. Federacja czuwa również nad jakością użytkową placów/salek do trenowania parkour.

W swojej pracy zastosowałem dwa podejścia badawcze: ilościowe oraz jakościowe (w celu weryfikacji i doprecyzowania danych zebranych za pomocą pierwszej metody).

W badaniu ilościowym zdecydowałem się na ankietę, która została udostępniona na oficjalnych kanałach Social Media, należących do polskiej społeczności parkour, dzięki czemu ankietę mogła dotrzeć do większej ilości trenujących kobiet. Ankietę porusza pytania związane bezpośrednio z odbieraniem działań Polskiej Federacji Parkour i Freerun w naszym kraju, czy te dotyczące angażowania się kobiet w lokalne szkoły parkourowe oraz motywacje towarzyszące tym kobietom. Podejście ilościowe pomoże lepiej zrozumieć obecny rozkład sił męskich i żeńskich w społeczności parkourowo-freerunningowej w Polsce. Pozwoli to na dokładniejsze zaprojektowanie i skierowanie działań Federacji na oddolne zaangażowanie kobiet w rozwój sportu jakim jest parkour i freerunning.

W ramach podejścia jakościowego przeprowadziłem wywiad on-line z jedną z przedstawicielek społeczności parkour w Polsce. Do rozmowy wybrałem kobietę, może z nie największym stażem treningowym, jednak posiadającą odpowiednią wiedzę i doświadczenia, a co najważniejsze będącą już na pierwszych stopniach struktury Polskiej Federacji Parkour i Freerun.

Niniejsza praca składa się z trzech rozdziałów:

Pierwszy z nich przedstawia charakterystykę Polskiej Federacji Parkour i Freerun oraz identyfikuje podstawowy jej problem – brak kobiet w strukturach Federacji.

Drugi rozdział poświęcony jest w całości literaturze, opisującej i skupiającej się głównie na wizerunku kobiet w sporcie, który jest prawdopodobnie podstawą tak niskiego odsetku kobiet trenujących i interesujących się parkour.

Rozdział trzeci to wprowadzenie i opis procesu badania w działaniu, jakim jest próba rozwiązania problemu istniejącego w Polskiej Federacji Parkour i Freerun, którym jest zbyt mały (a praktycznie zerowy) odsetek kobiet angażujących się w struktury Federacji, jak i ich udział w kolejnych etapach zdobywania wiedzy specjalistycznej i uprawnień trenerskich.

Do napisania pracy posłużyły mi przede wszystkim moje własne spostrzeżenia, literatura poruszająca zagadnienia związane z wizerunkiem kobiet w sporcie, opisująca gender gap w organach zarządczych czy poruszająca temat kobiet w zarządzaniu organizacjami, ankieta rozesłana do damskiej części społeczności parkour i Freerun w Polsce oraz krótka rozmowa z Anią Janik, która aktywnie angażuje się w działania Polskiej Społeczności Parkour i posiada uprawnienia Asystenta Trenera Parkour.

Rozdział 1 – Charakterystyka Polskiej Federacji Parkour i Freerun

Kiedy parkour – jako forma aktywności fizycznej – rozpoczęło coraz śmielej rozprzestrzeniać się po Polskich miastach, zaczęły powstawać różne stowarzyszenia, ugrupowania i szkoły uczące technik przemieszczania się w przestrzeni miejskiej. W 2014 roku, głównie za sprawą organizacji z północy Polski, zrodził się pomysł, aby zgromadzić wszelkie stowarzyszenia i ugrupowania pod jednym wspólnym szyldem – Polskiej Federacji Parkour i Freerun, która sprawowałaby kontrolę i patronat nad lokalnymi ugrupowaniami i podmiotami zajmującymi się parkour, promowałaby ten rodzaj aktywności fizycznej oraz reprezentowałaby Polskę na arenie międzynarodowej. Wszyscy założyciele sal do parkour i szkółek, byli (i są) mężczyznami, a kobiety jako trenerki i aktywne atletki, są zdecydowaną mniejszością wśród społeczności. Dlaczego tak mało sportswomenek angażuje się w działania lokalnych społeczności parkour? Czemu we władzach Polskiej Federacji Parkour i Freerun nie ma ani jednej kobiety? I w końcu, czy Federacja wychodzi naprzeciwko oczekiwaniom adeptek tego sportu?

Cały problem badawczy należy rozpatrywać w dwóch ważnych aspektach:

- Kontekście społecznym – niski odsetek kobiet trenujących parkour w Polsce
- Kontekście organizacyjnym – żadna kobieta nie pojawiła się w strukturach PFPiF, zarówno jako przedstawicielka ugrupowań należących do Federacji, jak i bezpośrednio we władzach.

Z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację w społeczności parkourowej na świecie oraz ewoluujące założenia dotyczące rozwoju samej Federacji, powyższe konteksty podejmowanego przeze mnie badania są kluczowe dla istoty funkcjonowania PFPiF oraz innych federacji czy ugrupowań, zajmujących się „męskimi” sportami, które notują coraz większy wzrost zainteresowania wśród kobiet.

Polska Federacja Parkour i Freerun jest jedną z wielu organizacji i ugrupowań sportowych, które mierzą się z opisywanym w niniejszej pracy problemem. O ile w korporacjach problemy te zostały rozwiązane, to w PFPiF możemy zaobserwować dwie negatywne praktyki określane mianem „szklanych ścian” i „szklanych ruchomych schodów”.

„Szkłane ściany” oznaczają utrudniony awans z niższych stanowisk (w momencie, w którym pracownik znajduje się już w strukturach firmy) z uwagi na brak potrzebnego doświadczenia.

„Szkłane ruchome schody” są terminem odnoszącym się do sytuacji, w której mężczyźni są na wygranej pozycji, jeśli chodzi o awans w strukturach firmy (B. Budrowska, 2004).

Niniejsza praca podejmuje zagadnienia z *Feminist participatory action research* (feministyczne partycypacyjne badania w działaniu) oraz wykorzystuje możliwości *Insider action research* (badanie w działaniu we własnej organizacji). Porusza problem znacznej marginalizacji udziału kobiet w społeczności parkour i freerun w Polsce, co pozwoli na zaprojektowanie działań aktywizujących przedstawicielki kobiecej społeczności w organach organizacji pozarządowych zajmujących się parkour w Polsce i należących do struktur Polskiej Federacji Parkour i Freerun.

Obraz 1.1 - PFPiF Logotyp

Polska Federacja Parkour i Freerun jest organizacją powstałą pod koniec 2014 roku, kiedy pojawił się pomysł, aby razem z najintensywniej działającymi organizacjami ds. parkour i freerun w Polsce, ujednoczyć pewne działania, nadając im odpowiednią strukturę i moc prawną. Główną misją PFPiF jest rozwijanie metod szkoleniowych, organizacja szkoleń związanych z uprawnieniami trenerskimi, czuwanie nad jakością powstających na terenie Polski parkour parków i sal do parkour, tworzenie ogólnopolskich zasad współzawodnictwa, patronat nad różnego rodzaju wydarzeniami i nieformalnymi organizacjami związanymi z parkour i freerun oraz wsparcie i doradztwo w procesie zakładania nowych stowarzyszeń i organizacji (federacijaparkour.pl).

Jako wiceprezes Polskiej Federacji Parkour i Freerun oraz aktywny członek społeczności parkour w Polsce, dostrzegłem pewną zagwozdkę i problem jaki dotyka Federację, która chce być znaczącym graczem na polskiej arenie Sportów Nieolimpijskich – praktycznie zerowy odsetek kobiet w strukturach PFPiF oraz zbyt małe zainteresowanie wśród kobiet tym sportem. Razem z pozostałymi członkami zarządu zaczęliśmy się zastanawiać, jak rozwiązać powyższy problem i z czego może on wynikać.

Zgłębiając powyższy problem należy rozdzielić go na dwa główne bloki, w których upatrywać można źródeł całego precedensu:

- Bezpośrednio związany z samym sportem i jego genezą, co nie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie pojedynczych jednostek zajmujących się parkour i freerun
- Związany z działaniami podejmowanymi w obrębie Federacji takimi jak np. system szkoleniowy nakierunkowany i stworzony bardziej pod mężczyzn oraz młodych chłopaków czy brak nowatorskich rozwiązań, w zakresie zwiększania udziału kobiet w parkour Od początku swojej działalności (tj. od 2014 roku) Federacji przewodzili i dalej przewodzą mężczyźni, którzy są inicjatorami, założycielami i właścicielami salek i szkółek do parkour. Mimo coraz większego zainteresowania tym sportem wśród kobiet, dopiero niedawno aktywnie trenujące, dwie przedstawicielki społeczności uzyskały pierwszy poziom uprawnień trenerskich (federacjaparkour.pl).

Polska Federacja Parkour i Freerun z biegiem lat uzyskuje status coraz bardziej liczącego się gracza na rynku Sportów Nieolimpijskich i Sportów Miejskich. Regularnie patronuje coraz powszechniejszym w Polsce zawodom parkour i freerun oraz szkoli nową kadrę trenerską, ulepszając autorski system szkoleniowy i egzaminacyjny.

Stowarzyszenie chcąc sprostać największej maksymie „Parkour jest dla wszystkich”, Federacja musi wyjść naprzeciwko nowym wyzwaniom i tak jak w tym sporcie, szybko adaptować się do nowych warunków i zmiennych.

Rozdział 2 – Przegląd literatury

Od czasów starożytnych sport był domeną mężczyzn. To oni zdominowali świat zmagania i rywalizacji sportowych aż do XX wieku (historia.org.pl)! Kobiety-zawodniczki były traktowane po macoszemu, jako niewarte uwagi, słabsze i mało interesujące. Zawodniczki postrzegano jak „maskotki” różnych dyscyplin i swoisty przedsmak, prawdziwych, męskich zmagania. Wypadałoby się również zastanowić, czy części problemów z dyskryminacją kobiet w sporcie, nie należy upatrywać w dwóch zasadniczych źródłach:

- genezie każdej z dyscyplin, jak np. sporty wywodzące się z rywalizacji służb mundurowych (policja, straż pożarna lub wojsko), co przekłada się na pewne przyjęte nazewnictwo i styl przekazu informacji w prasie, radiu czy telewizji (U. Kluczyńska, 2010)
- przypisywaniu kobietom określonych ról społecznych, jak np. oczekiwanie, że będą one delikatne, kobiece, dyskretne, wycofane i nie będą podejmować aktywności uważanych powszechnie za „męskie” (S.Ryczawy, 2010)

W 2018 roku przeprowadzono badanie dotyczące właśnie terminologii i nazewnictwa w mediach. Wykazało ono znaczne niedoprecyzowanie przekazów na temat sportu kobiet oraz występowanie istotnie częściej metafor wojennych w artykułach dotyczących sportu mężczyzn. Sposób nazywania sportowców oraz występowanie metafor ciała jako maszyny czy broni również wskazuje na powszechne używanie terminologii odsyłającej do militarystyki i działań zbrojnych. Sposób i częstość użycia metafor wojennych w opisie sportu mężczyzn uwidocznia podtrzymywanie tradycyjnego dyskursu męskości opartego na sile fizycznej, wytrzymałości i agresywności. Koncepcja Mary Douglas idealnie pokazuje, w jaki sposób budowana jest dominacja w sporcie oraz jak i dlaczego dzielone są w nim kobiety. Douglas w swoich rozważaniach wspomina o pewnym strachu, że kobiety mogłyby być silniejsze od mężczyzn (H. Jakubowska, 2013; S. Ryszawy, 2020). Parkour i stojąca na jego straży Federacja powinna przyświecać głównym założeniom tego sportu – „Be strong to be Useful” – czyli praca nad swoimi słabościami, pokonywanie barier, bawienie i cieszenie się ruchem i odkrywanie nowych możliwości (L. Ameel, 2012).

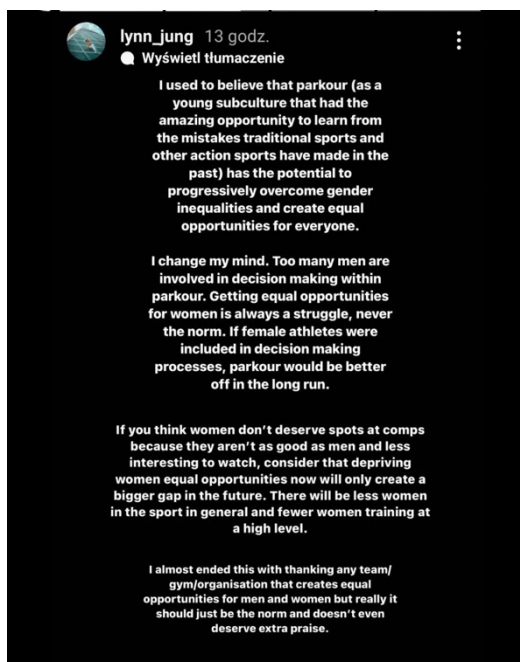
Parkour jako sport miejski, ale przede wszystkim jako sport ekstremalny, który dzięki działalności FIG (Federation Internationale de Gymnastique) staje się prawowitym sportem wyczynowym, z rosnącą ilością sponsorów i z coraz mocniejszą pozycją na arenie międzynarodowej sportów nieolimpijskich.

Zacznijmy od genezy parkour i jego definicji jako sportu. Sam pomysł na poruszanie się w taki a nie inny sposób, został zaczerpnięty od systemu treningowo-szkoleniowego kadetów w jednostkach wojskowych (później również strażaków) stworzonym przez Raymonda Belle'a. Raymond oparł swój system szkoleniowy o tzw. „metodę naturalną”, która wymyślona i opisana została przez Georges'a Héberta. Polega ona na wykonywaniu tylko takich ruchów, do jakich stworzone jest ludzkie ciało – marsz, bieg, „czworakowanie”, wspinaczka i ćwiczenie równowagi. Obecnie wykorzystywana jest ona o tworzenie ścieżek zdrowia, ścieżek sprawnościowych do trenowania rekrutów w wojsku (A. Chyła 2008; A. Lieven, T. Sirpa 2011; M. Atkinson, 2009). Dzięki Davide'owi Belle'owi parkour przeniósł się do „miejskiej dżungli” i wyewoluował w pełnoprawny sport miejski, choć dużo trafniejszym stwierdzeniem byłoby, że to „sposób postrzegania przestrzeni miejskiej, jako niekończące możliwości pokonywania przeszkód” (O. Mould, 2009; J. Kidder, 2013). Traceurzy bowiem w naginają postrzeganie danej przestrzeni pod swoje ulubione tricki i sposoby, w jakie chcą pokonać wymyśloną przez siebie trasę (M. Daskalaki, 2008; M. Lamb, 2011).

Dodatkowo motto towarzyszące osobom trenującym parkour – „Be strong to be Usefull” mogło być dodatkowym powodem, dlaczego ta dyscyplina sportu cieszy się tak dużą popularnością wśród płci męskiej, w szczególności pochodzących z biedniejszych dzielnic (P. Gilchrist, B. Wheatoń, 2011). Innym powodem większego zainteresowania parkour wśród mężczyzn jest również przekonanie kobiet o jego mocnym, militarnym trzonie. Geneza sportu i jego wyobrażenie mogą być również potęgowane przez ogólny sposób przedstawiania sportowców w mass mediach, jak np.: specyficzny sposób nazywania części ciała, nawiązania do maszyn, określenia zaczerpnięte z terminologii wojskowej (Z. Mazur, N. Organista, Z. Dziubiński, 2018, J. Kidder), postrzeganie kobiet jako swoistych maskotek, jako pasywnych obiektów seksualnych (U. Kluczyńska, 2010), a kończąc na mocnym seksualizowaniu kadrów i ujęć transmisji czy zdjęć.

Mimo zmian jakie zaszły w społeczności, jak i samym parkour na przestrzeni lat, nie zmieniło się postrzeganie tego sportu jako niepasującego do kobiet. Obecnie większą popularnością cieszy się *freerunning* wymyślony i nazwany przez Sebastiana Foucan'a, a różniący się od parkour większą kreatywnością, swobodą, wolnością i estetycznością w ruchach (A. Lieven, T. Sirpa 2011; S. Foucan, 2008). Ta zmiana ze sztywnego, wojskowego treningu na luźniejszą formę (nazywaną w środowisku „zabawą ruchem”) stała się atrakcyjną alternatywą dla tradycyjnych sportów gimnastycznych i zawodniczek znudzonych rygiem treningowym, sposobem oceniania postępów, atmosfery podczas zawodów, a jednocześnie

szukających lepszego sposobu na wyrażanie się poprzez ruch, wykorzystując do tego posiadane już umiejętności (jak np. Sasha Sheeva czy Silke Sollfrank).

Obraz 2.1 - relacja Lynn Jung

W maju 2022 roku, wybuchła spora afera w serwisie Instagram, która dotyczyła kobiet biorących udział w prestiżowych zawodach parkour i freerunning – Red Bull Art of Motion. Lynn Jung - freerunnerka z Luksemburga - rozpoczęła mocną i zażartą dyskusję w sieci, dotyczącą jednoczesnego angażowania się kobiet w tym sporcie, zachęcania kobiet do brania udziału w zawodach i angażowaniu się w lokalnych grupach zajęciowych. Lynn poruszyła również bardzo ważną kwestię, jaką jest zrównywanie kobiet i mężczyzn w rywalizacji na arenie międzynarodowej (instagram.com). W edycji 2022 na 16 zaproszonych „gości specjalnych” TYLKO 4 to kobiety! Dodatkowo na Red Bull Art of Motion nie ma podziału na dwa bloki rywalizacji – męski i żeński (jak np. ma to miejsce podczas innych zawodów we freerunningu, jakimi są np. zmagania na Air Wipp Challenge) (redbull.com). Podział ten jest dość mocno forsowany przez zawodniczki, które biorą udział w zawodach na najwyższym szczeblu. Rywalizowanie ramię w ramię z mężczyznami mija się z celem RÓWNEJ rywalizacji i jednakowego systemu punktowania biegów i tricków. Freerunning jest sportem mocno stawiającym na możliwości i siłę fizyczną, co przekłada się bezpośrednio na styl skoków i ewolucji oraz dynamikę całego biegu - kobiet jak i mężczyzn. Znając naturalne predyspozycje każdej ze stron, tym bardziej dziwi „ospałość” i znaczna niechęć władarzy oraz właścicieli Red Bulla do zmian dotyczących przeprowadzania kolejnych zawodów z serii

Art of Motion. W szczególności, że podział na bloki podczas Air Wipp challenge, został zastosowany już w 2018 roku na prośbę jednej z zawodniczek – Sydney Olson (USA), co pozostałe zawodniczki biorące udział w zmaganiach, przyjęły ze sporym zaskoczeniem, ale też z pewną ulgą (jak np. Noa Diorgina) (teamfarang.com).

W damskiej części parkourowo-freerunnerskiej społeczności można wyczuć ogromne sfrustrowanie wynikające z tak wielkiej apatyczności osób stojących na wysokich szczeblach decyzyjnych, jeśli chodzi o organizację i formę zawodów. Całość uzupełnia fakt, że parkour szczyli się swoją otwartością na nowych zawodników, odkrywaniem nowego rodzaju talentów, bawieniem się ruchem i szeroko pojętą wolnością. Parkour jako ciągle młody sport ma aż nadto przykładów czego NIE robić w sposobie przeprowadzania rywalizacji kobiecej, w szczególności w sporcie zdominowanym przez mężczyzn.

Lynn na swoim obszernym, Instagramowym Story zaznaczyła również: *„Jeśli uważasz, że kobiety nie zasługują na miejsca na zawodach, ponieważ nie są tak dobre jak mężczyźni i są mniej interesujące do oglądania, weź pod uwagę, że pozbawienie kobiet równych szans teraz stworzy tylko większą lukę w przyszłości. Będzie mniej kobiet w tym sporcie i mniej kobiet trenujących na wysokim poziomie.”* Pokazuje to idealnie błędne koło całego problemu pod względem organizacyjnym i społecznym. Póki męska część sportowców biorących udział w zawodach nie będzie naciskać na osoby decyzyjne, kobiety nigdy nie otrzymają godnego miejsca wśród swoich. To z kolei przełoży się na mniejszą ilość młodych kobiet zainteresowanych uczestnictwem w zawodach czy chęcią uczęszczania na zajęcia parkour.

Na polskiej arenie parkourowej problem związany z aspektami organizacyjnymi jest jeszcze bardziej rozwinięty, mimo że kultura polskich organizacji pozarządowych jest nastawiona raczej na działania profeministyczne, jednak mimo powszechnej wiedzy w tym temacie, nie są wykonywane poważniejsze i skuteczniejsze działania, aby zmienić ten stan rzeczy (E. Bogacz-Wojtanowska, S. Wrona, 2017).

Rozdział 3 – Badanie działalności PFPiF

Od grudnia 2019 roku piastuję funkcję Wiceprezesa Polskiej Federacji Parkour i Freerun. Jako aktywny sportowiec, trener parkour (pełne uprawnienia posiadam od 2022 r.) oraz członek władz Federacji, wielokrotnie byłem świadkiem dyskusji i rozmów, które dotyczyły poszukiwania pomysłów na zwiększenie odsetka kobiet, które uprawiałyby ten sport.

Federacja jest mocno świadoma zmieniających się trendów społecznych w środowisku parkour i freerun na terenie Polski. Poza granicami naszego kraju, odnotowuje się zdecydowanie większe zainteresowanie kobiet tą dyscypliną sportową. Wiele zawodniczek wychodzi z inicjatywami, które pomagają zainteresować młode kobiety tą specyficzną aktywnością fizyczną. Dodatkowo męskie społeczności sportów ekstremalnych za granicą, są dużo bardziej otwarci na aktywności prokobiece i angażowanie kobiet w aktywności, wcześniej uważane za domenę jedynie mężczyzn (S. Gropêtre, 2015). Na polskiej scenie parkourowej dotychczas nie przeprowadzono jednak odpowiednich badań, konsultacji i rozmów zarówno z trenującymi kobietami, jak i z członkami należącymi do Federacji.

Dodatkowym, ciekawym aspektem poruszanego case study, jest fakt braku kobiecych przedstawicielek we władzach ugrupowań zajmujących się parkour w Polsce. Dysproporcje te dotyczą szkółek, klubów sportowych i właśnie PFPiF.

Projektując poniższe badanie, wybrałem dwie metody badawcze:

- metoda ilościowa (ankieta) – pozwala poznać ogólne nastroje trenujących kobiet, kwestie dotyczące działalności Federacji oraz umożliwia określenia pewnych preferencji kobiet co do uprawiania tego typu sportu
- metoda jakościowa (wywiad) – pozwoli zweryfikować zdobyte poprzez ankietę informacje i skonfrontować je w bezpośredniej rozmowie

Badanie rozpocząłem od krótkiego researchu dotyczącego miejsc w jakich umieszczę swoją ankietę, tak aby dotarła do jak największej ilości respondentek. Następnie przystąpiłem do projektowania odpowiednich pytań i samej ankiety. Pytania, które chciałem poruszyć podczas wywiadu, zapisałem na oddzielnej kartce. Największym wyzwaniem podczas projektowania mojego badania był odpowiedni sposób sformułowania oraz doboru pytań, tak aby były zrozumiane dla każdego, ale też wyczerpywały poruszaną tematykę.

Jak się później okazało, kolejną, znaczną barierą, było zebranie odpowiedzi w ankiecie, ponieważ respondentki z polskiej społeczności parkour były dość niechętne do wzięcia udziału w badaniu i wypełnieniu ankiety.

Wszystkie zebrane za pomocą powyższych metod dane, poddałem stosownej analizie, która z kolei posłużyła do zaprojektowaniu dedykowanego rozwiązania dla Polskiej Federacji Parkour i Freerun, które w swoich założeniach ma zwiększyć udział kobiet zarówno w strukturach Federacji, jak i w polskiej społeczności parkour.

Wyniki badań

Ankiety wypełniło jedynie 11 kobiet z polskiej sceny parkourowej. Do czterech z nich dotarłem bezpośrednio, reszta respondentek wypełniła ankietę odpowiednio:

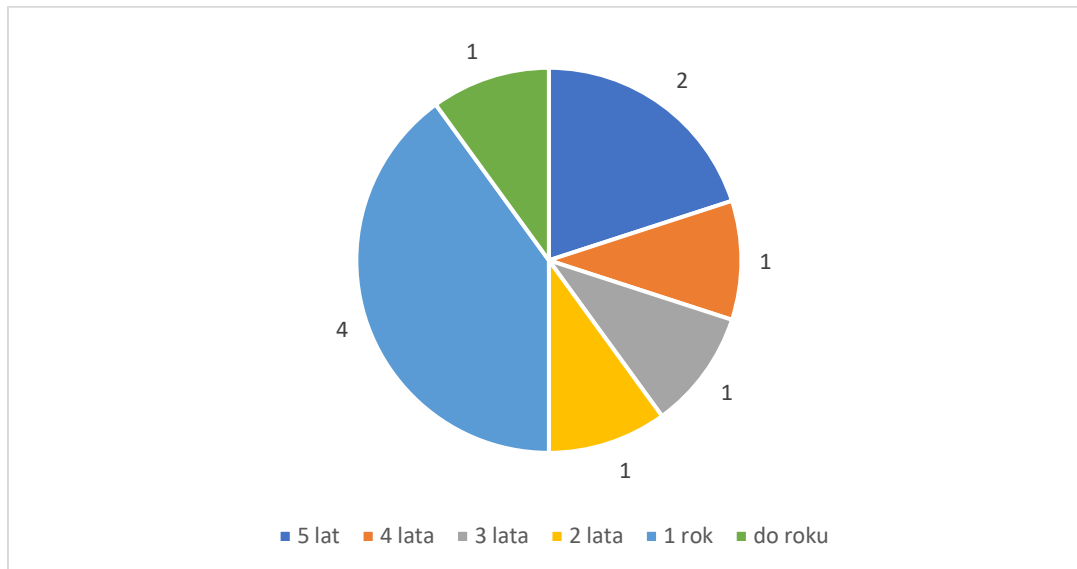
- Na facebookowej grupie Parkour Poland, która liczy obecnie ponad 5,7 tys. użytkowników
- Na instagramowym koncie Ani Janik
- Na instagramowym koncie Parkour Portal
- Poprzez trenerów informujących swoje podopieczne o ankiecie
- Poprzez innych traceurów/traceurek udostępniających i mówiących o ankiecie

Ilość respondentek, które wypełniły ankietę pokazuje ogromnie niski odsetek kobiet trenujących parkour, a co najważniejsze – dramatycznie małą grupę kobiet, która chce i chciałaby angażować się w działania ogólnopolskiej społeczności parkour, co z kolei przyczyni się do znacznej poprawy pozycji kobiet wśród mężczyzn.

Badanie ankietowe pozwala w sposób empiryczny i anonimowy zbadać konkretną grupę respondentów. Ankieta jest najbardziej popularnym i najszybszym sposobem pozyskania znacznej ilości opinii na dany temat.

Grupą respondentów były kobiety i dziewczyny uprawiające parkour w Polsce. Należą one do różnych kategorii wiekowych oraz mają zróżnicowany przedział stażu treningowego. Ankieta została stworzona za pomocą darmowego narzędzia survio.com, a dystrybuowana była wyłącznie w formie elektronicznej.

Długość stażu treningowego

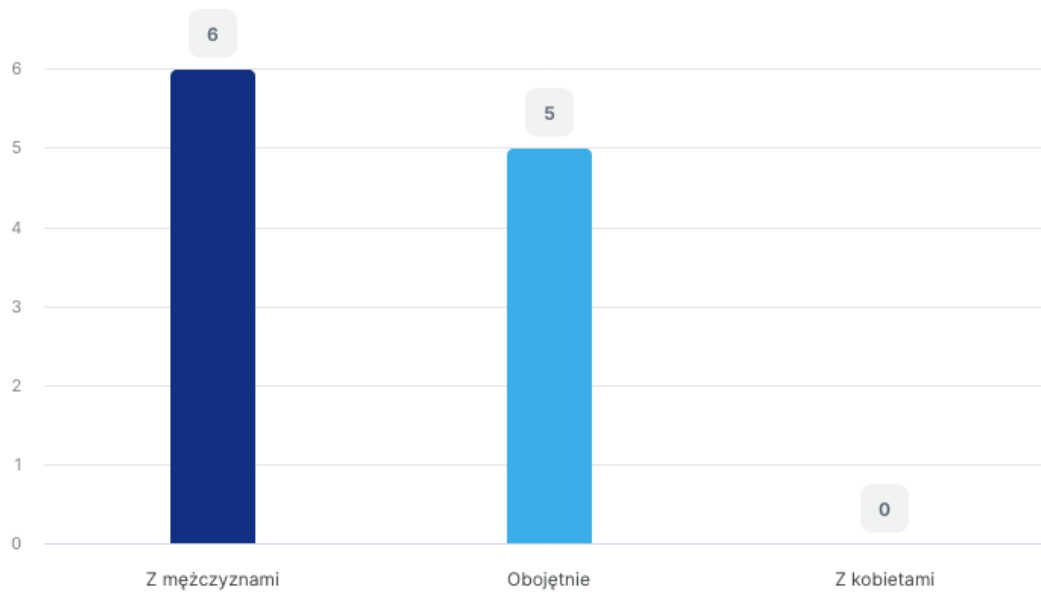

Wykres 3.1 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Od ilu lat trenujesz parkour?"

W badaniu wzięły udział respondenci z bardzo różnorodnym stażem treningowym. Pozwala to na poznanie punktu widzenia traceurek, które od lat przyglądały się działaniom Federacji, brały udział w różnego rodzaju eventach, warsztatach czy zlotach oraz tej grupy, która niedawno dołączyła do społeczności parkourowej i dopiero poznaje działalność Polskiej Federacji Parkour i Freerun.

Długość stażu treningowego ma wpływ również na identyfikowanie potrzeb względem lokalnych ugrupowań parkourowych całej społeczności oraz samej Federacji.

Preferencje treningowe ze względu na płeć towarzyszy

Wykres 3.2 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Wolisz trenować z mężczyznami czy kobietami"?

Wyniki pokazują ciekawą tendencję. Respondentki określiły, że zdecydowanie lepiej trenuje im się z mężczyznami (czyli w grupach mieszanych), niż z samymi kobietami. Na taki rozkład odpowiedzi mogło wpłynąć kilka czynników:

- Brak innych grup treningowych niż męskie i mieszane
- Sposób prowadzenia zajęć

W naszej rozmowie Ania Janik wspomniała: „Osobiście lepiej ćwicz mi się z mężczyznami. Dużo lepiej motywują oni do podejmowania nowych wyzwań i pokonywania barier. Dodatkowo z racji dłuższego stażu treningowego i większych umiejętności, zawsze mogę coś podpatrzeć i podpytać o dany skok czy trick.”

Przyczyny rozpoczęcia treningów

Najczęstszymi przyczynami wskazanymi w zebranych odpowiedziach były:

- Chłopak
- Znajomi
- Filmiki w Internecie

Wskazuje to na kolejny problem społeczności parkour w Polsce – brak kobiecych jednostek, które byłyby inspiracjami dla młodszych koleżanek. Część kobiet ma równie długi staż

treningowy co mężczyźni, jednak nie mają aż tak mocnej siły przebicia (czy to w Social Mediach, czy na zlotach i zgrupowaniach).

Kolejnym aspektem jaki warto tutaj poruszyć, jest brak pojawiających się odpowiedzi związanych z oddolnymi aktywnościami młodych osób, jak np. darmowe warsztaty, specjalne lekcje WF, obozy czy eventy sportowe. Taki stan rzeczy sugeruje bardzo niską aktywność zarówno PFPiF w promowaniu takich wydarzeń, jak i działań lokalnych ugrupowań, które wychodziłby z tego rodzaju inicjatywą, co przełożyłoby się na większe zainteresowanie tą dyscypliną sportu (również wśród młodych kobiet).

Powody niskiego zainteresowania parkour wśród kobiet

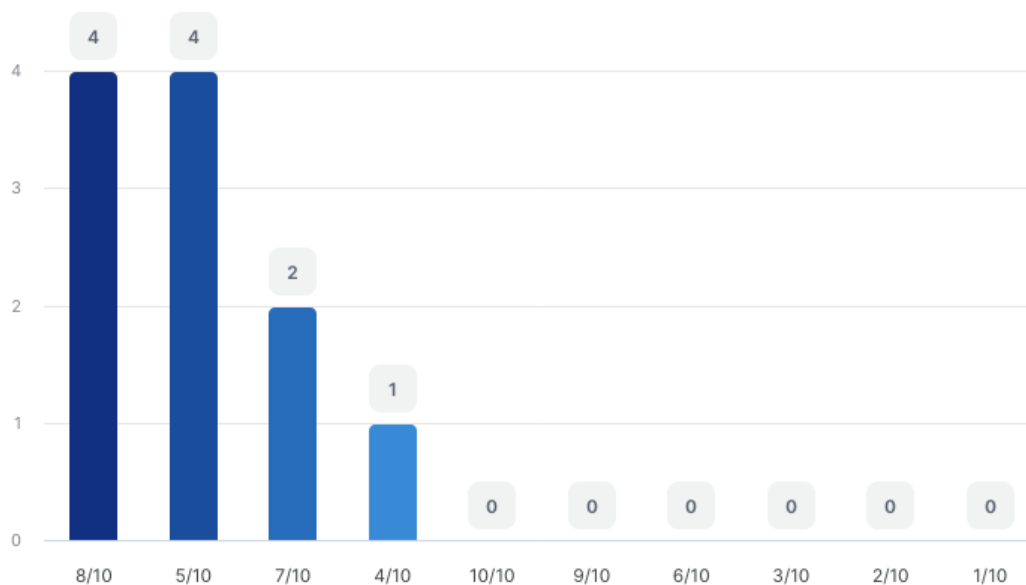
W swoich odpowiedziach respondentki wskazały wiele czynników, które według nich mają znaczący wpływ na zainteresowanie parkour jako sportu wśród kobiet.

Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią było pokazywanie parkour jako sportu mocno wymagającego, kładącego nacisk na dużą siłę, coraz to większe odległości między skokami i przeszkodami czy niezdrową rywalizację w dążeniu do pokonania jak największych barier.

Kolejnym, powtarzającym się argumentem, była stereotypizacja sportu bardziej „odpowiedniego” i „ładniejszego” dla dziewczynek i młodych kobiet, jak np. taniec, szarfy, akrobatyka czy gimnastyka. Mimo powyższych stereotypów, tendencje związane z większym zainteresowaniem sportami niszowymi lub ekstremalnymi, na przestrzeni ostatnich lat zaczęły się zmieniać.

Ważnym elementem, który według ankietowanych ma wpływ na niski udział kobiet w parkour, jest brak odpowiedniego mentora/mentorki, którzy w wprowadzą młodą adeptkę w ten sport, pokazując jednocześnie, że nie wymaga on wielkiej siły, a stawia przede wszystkim na samorozwój, kreatywność, pomysłowość i odkrywanie nowych rozwiązań i umiejętności.

Ania Janik zauważyła, że sporym problemem są rodzice, kiedy przychodzi do wyboru zajęć dodatkowych dla dzieci: *„Mam wrażenie, że przez to jak nasz sport jest postrzegany przez „dorosłych”, to trudniej jest zapisać dziecko na takie zajęcia. W szczególności, jeśli wiedza takiego rodzica opiera się tylko i wyłącznie na filmach jak 13 Dzielnica, czy na nagraniach jakiś hardcorowych skoków na YouTube”*. Wszystkie informacje kształtują ogólne przekonanie o parkour jako o sporcie dedykowanym dla mężczyzn.

Wykres 3.3 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Jak bardzo (wg. Ciebie) parkour jest męskim sportem"

Powyzsze odpowiedzi wskazują na dwa obszary, w których Polska Federacja Parkour i Freerun mogłaby zmienić swoje działania:

- braki w kadrze trenerskiej - rosnąca społeczność osób trenujących potrzebuje większej liczby dobrze wykwalifikowanych trenerów, którzy wprowadzą młodych adeptów i adeptki w świat parkour
- brak pomysłu na informowanie osób niezainteresowanych parkour na czym on polega. PFPiF powinna dążyć do tego, aby pokazać ten sport jako dobrą alternatywę dla innych dyscyplin

Działania Polskiej Federacji Parkour i Freerun

Kluczową częścią badania były pytania dotyczące PFPiF i tego w jaki sposób jej działania wpływają na odsetek kobiet interesujących się parkour, co pośrednio wpływa na ich udział w strukturach Federacji.

Kobiety, które wypełniły ankietę wskazały, że są zaznajomione przynajmniej z częścią działań PFPiF oraz wysoko oceniły zaangażowanie Federacji w rozwój parkour w Polsce. Mimo pozytywnych odpowiedzi dotyczących działań PFPiF, respondentki wskazały kilka kluczowych kwestii, które znacząco wpłyną na zwiększenie udziału kobiet w społeczności parkour w Polsce.

Najważniejsze zmiany miałyby objąć informacje udostępniane w Social Mediach należących do Parkour Portal, prowadzonych przez członków Federacji, jak np.:

- większa promocja trenujących kobiet – udostępniania ich skoków, tricków, sukcesów
- większa częstotliwość (np. stworzenie cyklu publikacji) udostępniania informacji o kobiecych ikonach parkour za granicą

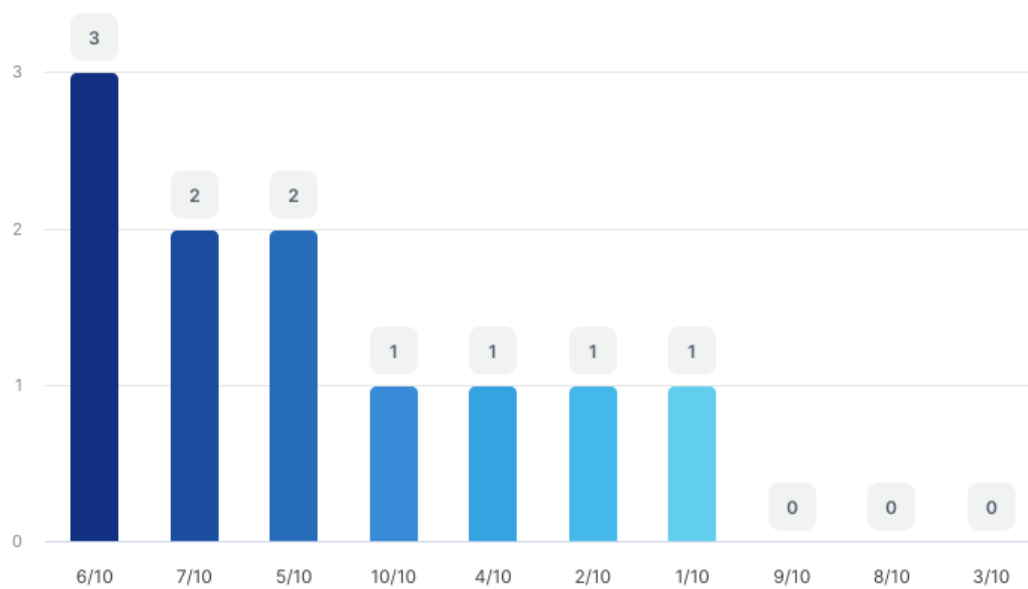
Wyżej wymienione działania pozwoliłyby rozpromować kobiece jednostki (trenujące w Polsce) oraz zainspirować społeczność kobiet zarówno do większej aktywności, jak i do zwiększenia swojego progresu. Jest to również dobry sposób na łatwiejsze znalezienie idolki, która stanie się wzorem do naśladowania dla dziewczynek dopiero zaczynających swoją przygodę z tym sportem.

Kolejnym pomysłem poruszonym przez ankietowane było zmienienie sposobu organizacji zawodów i zlotów parkour w Polsce.

Kobietom zależy na zwiększeniu ich udziału w organizowanych na terenie naszego kraju eventach. Wspólna rywalizacja pozwoli zacieśnić więzi w całej społeczności oraz wykazać się swoimi umiejętnościami i progresem. Zwiększenie udziału w zawodach stworzy cele, do których młode zawodniczki będą mogły dążyć. Eventy są również doskonałym sposobem na promocję parkour wśród środowisk sportowych i nie-sportowych, co nie pozostaje bez znaczenia dla generowania się wzrostu zainteresowania trenowaniem parkour. Ostatnią kwestią poruszoną przez ankietowane (która bezpośrednio wpływa na wszystkie powyższe punkty) jest niski odsetek kobiet trenujących parkour sam w sobie. Bez zbudowania tak zwanej „masy”, działania PFPiF nie będą miały tak mocnego wydzźwięku w społeczności. Należy jednak jasno zdecydować o realizowaniu wyżej proponowanych działań, aby Federacja nie wpadła w błędne koło – nie organizujemy zawodów/eventów dla kobiet, ponieważ nie ma wystarczającej ilości kobiet, a nie ma wystarczającej ilości kobiet, bo nie organizujemy zawodów. Trenujące kobiety muszą w pewien sposób wyjść naprzeciw działaniom PFPiF, włączyć się w dialog, angażować się w działania społeczności, aby postulowane zmiany w jakikolwiek sposób zaczęły wchodzić w życie i wpłynęły na zmiany w polskiej społeczności parkour i w samej Federacji.

Grupy zajęciowe dedykowane dla kobiet

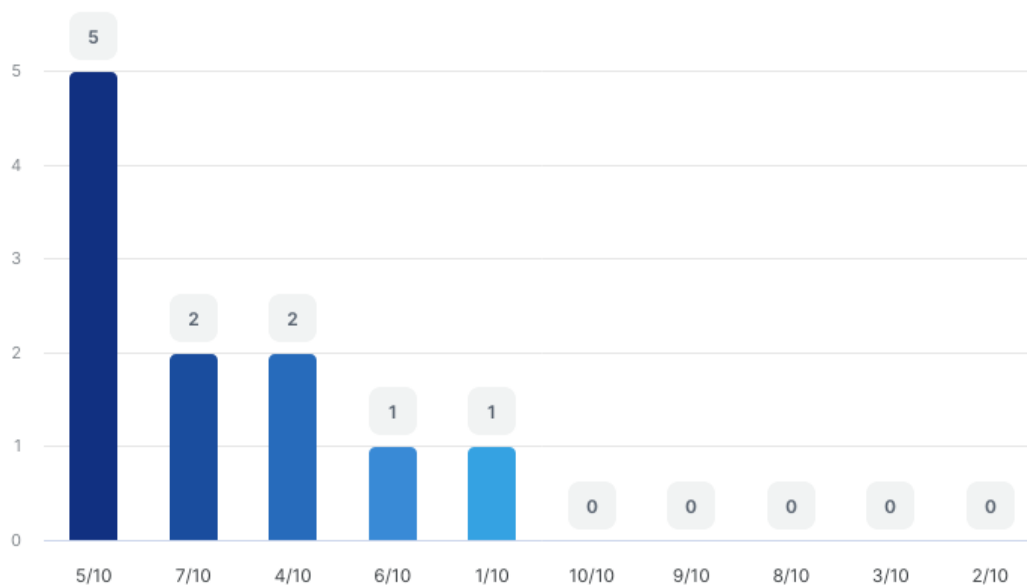
Kwestia stworzenia i otwarcia grup zajęciowych dla kobiet lub prowadzonych przez kobiety jest częstym tematem poruszonym w społeczności. O ile badane wykazały całkiem wysokie zainteresowanie grupami, które prowadzone byłyby przez kobiety (wykres nr. 3.4) to sceptycznie wyraziły chęć tworzenia grup specjalnie dedykowanym tylko kobietom (wykres nr. 3.5).

Wykres 3.4 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Otworzenie większej ilości grup prowadzonych przez kobiety"

Większe zainteresowanie kobiecymi trenerkami może być spowodowane niską aktywnością kobiecej części społeczności. Trenerki mogłyby częściej i skuteczniej angażować swoje podopieczne w różne aktywności organizowane przez PFPiF, czy będące pod jej patronatem. Kobięca kadra trenerska wpłynęłaby również na wzrost zainteresowania zajęciami parkour wśród dzieci. Odpowiedzi otwierają drogę do szerokiej dyskusji w społeczności parkour w Polsce – czy umiejętności prowadzenia grupy i treningów są ważniejsze niż sama osoba prowadząca.

Kolejnym, ciekawym aspektem tego pytania jest fakt, że 8 respondentek uważa, że warto otworzyć takie grupy, jednak na ten moment żadna z kobiet w Polsce nie posiada stosownych uprawnień wystawianych przez PFPiF lub inną organizację (również zagraniczną) o klasyfikacji ADAPT.

Wykres 3.5 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Otworzenie/prowadzenie większej ilości grup, w których uczestniczkami są tylko kobiety"

Grupy dedykowane tylko kobietom mają istotną lukę, na którą zwróciła uwagę Ania Janik – brak wystarczającej ilości trenujących dziewczyn w miastach:

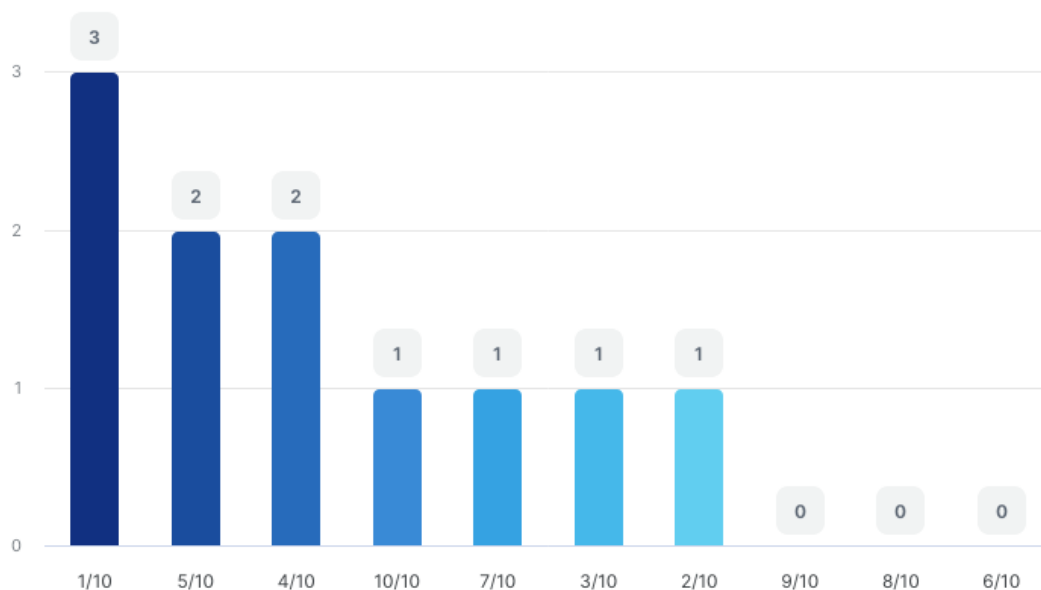
„U nas wszystko zależy od miasta, w którym są zajęcia. W Movement Arenie skacze dużo kobiet, ale na przykład u mnie w mieście, w Bydgoszczy, skaczą tylko ja [...]. Jeśli u nas miałyby być takie grupy tylko dla kobiet, to nie byłoby zajęć.” (Ania).

Kursy trenerskie tworzone z myślą o kobietach

Polska Federacja Parkour i Freerun przez lata swojej działalności opracowała i przeprowadza dwa kursy klasyfikacji ADAPT:

- Kurs Asystenta Instruktora Parkour
- Kurs Instruktora Parkour

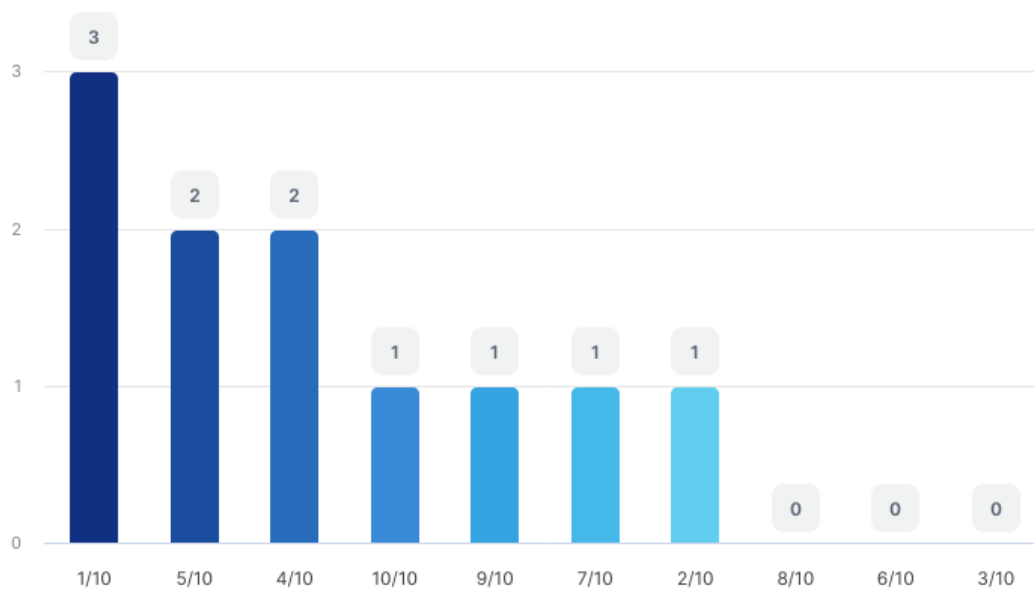
W organizowanych kursach udział brali jedynie mężczyźni. Trend ten został zmieniony w 2021 roku, kiedy to dwie kobiety uzyskały tytuł Asystenta Instruktora (jako jedyne w Polsce).

Wykres 3.6 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. „Opracowanie i stworzenie dedykowanego kursu Asystenta Instruktor Parkour, tylko dla kobiet”

Ankietowane kobiety w wyraźny sposób zagłosowały na brak chęci stworzenia takich kursów. Według Anii Janik tworzenie podziałów na kurs męski i kobiecy mija się z celem i założeniami parkour jako sportu oraz filozofii. Jako osoba, trener powinien być wszechstronnie uzdolniony i umieć dotrzeć do każdego rodzaju klienta. Tworząc dedykowany kurs, młode adeptki będą uczyły się pewnych zachowań, wzorców i podejścia jedynie w odniesieniu do innych kobiet. W momencie uczenia i asekurowania mężczyzn, nie będą miały potrzebnej wiedzy oraz umiejętności, jak w sposób bezpieczny i skuteczny uczyć kolejnych faz danych tricków, skoków i pozostałych elementów. Z uwagi na pewne predyspozycje oraz przede wszystkim budowę ciała wymagany jest inny sposób asekuracji przy trudniejszych elementach akrobatycznych. Brak wymaganej wiedzy, a co najważniejsze, przetestowania umiejętności na żywym organizmie, może skończyć się bolesnym wypadkiem i kontuzją (tak samo dla podopiecznego jak i dla trenerki).

„Jest to trochę bez sensu. Muszę nauczyć się, jak asekurować zarówno mężczyzn. A na kursie tylko dla kobiet, uczyłabym się asekuracji tylko na kursantkach. Nie na kimś, kto jest ode mnie większy i cięższy 40 kilo. Dodatkowo, kurs mieszany jest doskonałym miejscem na szczegółową wymianę uwag, bezpośrednio twarzą w twarz. Młodzi kursanci doświadczą na sobie różnego podejścia do klienta (kobiety i mężczyzny) i sposobów ich prowadzenia, doradzania czy asekuracji”. (Ania)

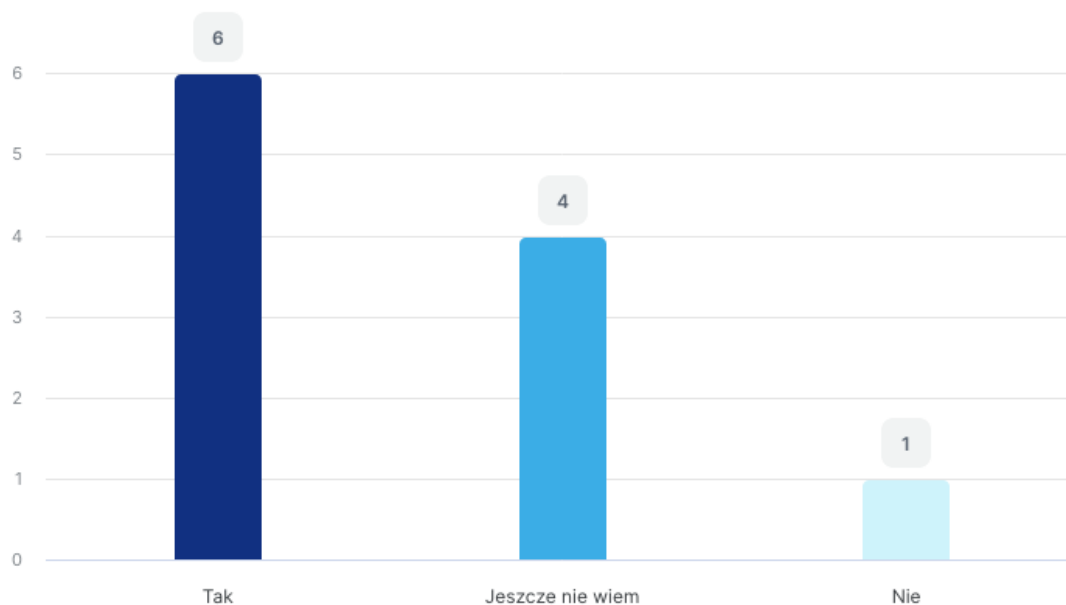

Wykres 3.7 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. „Opracowanie i stworzenie dedykowanego kursu Trenera Parkour, tylko dla kobiet”

Respondentki w jasny sposób pokazały, że wolą zdobywać wiedzę na równi z mężczyznami, a przy okazji zostać przygotowane na pracę z większymi i cięższymi klientami od siebie, co przełoży się na większą pewność siebie i umiejętności trenerek. Wspólna nauka pozwoli na lepszą wymianę informacji, doświadczeń i spostrzeżeń związanych z nauką danego elementu, ale przede wszystkim z zupełnie innym podejściem do klienta/podopiecznych.

Wiedza, a zaangażowanie w społeczność

Case study dotyczący niskiego odsetku kobiet w strukturach Polskiej Federacji Parkour i Freerun związany jest z brakiem angażowania się trenujących kobiet zarówno w działania lokalnie trenujących grup i ugrupowań (co otwiera drogę do uczestniczenia w zgromadzeniach delegatów PFPiF), ale również z brakiem chęci zdobywania wiedzy i umiejętności trenerskich. Tytuł Trenera Parkour otwiera drogę do możliwości prowadzenia własnych zajęć/grupy zajęciowej oraz do założenia stowarzyszenia sportowego o tematyce parkour i freerun.

Wykres 3.8 - Zestawienie odpowiedzi na pyt. "Czy po zdobyciu odpowiedniej wiedzy i umiejętności chciałabyś zaangażować się w rozwój lokalnych grup zajęciowych?"

Uczestniczki badania wyraźnie wskazały, że po uzyskaniu odpowiednich uprawnień, chciałyby zaangażować się w działania i rozwój lokalnych szkółek lub grup, które prowadzą zajęcia parkour. 4 odpowiedzi sugerują jednak, że część przyszłych trenerek być może będzie potrzebowała większego wsparcia, poprowadzenia przez starszych trenerów, czy w końcu korzystania z zaplecza i doświadczeń samej Polskiej Federacji Parkour i Freerun z zakresu lepszej organizacji kursów i egzaminów.

Zgodnie z oficjalnymi danymi na stronie Federacji, do tej pory odpowiednie uprawnienia uzyskały jedynie 4 kobiety:

- Karolina Wiśniewska i Julia Bystra (odpowiednio 2015 i 2016 rok), które nie wykazują aktywności treningowej przez ostatnie lata
- Obecnie trenujące Ania Janik i Barbara Książczyk (2021)

Zebrane odpowiedzi wskazują na rosnące zainteresowanie kursem organizowanym przez PFPiF, co rodzi optymistyczną wizję zwiększenia odsetku kobiet posiadających status Instruktor Parkour w polskiej społeczności. Dzięki zdobytym uprawnieniom, kobiety zaczną pełnić bardziej znaczące role wśród lokalnych ugrupowań i organizacji, co z kolei otworzy im drogę do pełnienia funkcji delegata i uczestniczenia w cyklicznych zgromadzeniach członków należących do Polskiej Federacji Parkour i Freerun.

Efekty badań zostaną przedstawione władzom Federacji, które są mocno zainteresowane uzyskanymi wynikami, jak i proponowanymi działaniami.

PFPiF jest świadoma zarówno opisywanego w niniejszej pracy problemu oraz ograniczeń w działaniach jakie są przez niego generowane.

Zgodnie z nastrojami we władzach i członkach Federacji praca ta posłuży również do rozpoczęcia ogólnopolskiej dyskusji dotyczącej niskiego odsetku kobiet w parkour i do podjęcia realnych działań, które powinny zostać skonfrontowane ze zmieniającymi się strukturami demograficznymi na polskiej scenie parkour i freerun.

Zaprojektowane przeze mnie wdrożenie zostało oparte na zebranych w wyniku wywiadu oraz ankiety danych oraz na środkach i możliwościach jakimi dysponuje/może dysponować Federacja. Z uwagi na dość mocną specyfikę badanej grupy i pewne ograniczenia z tym związane, zaproponowane działania zostały dostosowane specjalnie pod badaną organizację.

Projekt zakłada dwa rodzaje działań mających zwiększyć udział kobiet w Polskiej Federacji Parkour i Freerun:

- Działania ogólne – skierowane głównie na dotarcie do kobiet obecnie trenujących parkour, w taki sposób, aby oddolnie zwiększyć ich udział w działaniach lokalnych organizacji parkour, a w rezultacie zwiększyć zainteresowanie działalnością PFPiF.
- Działania ukierunkowane – skierowanie na dotarcie i pozyskanie nowej grupy kobiet i młodych dziewczyn, zainteresowanych parkour, które w przyszłości będą mogły zasilić szeregi lokalnych grup zajęciowych jako trenerki (po uzyskaniu stosownych uprawnień), a później dołączyć do struktur Polskiej Federacji Parkour i Freerun jako przedstawicielki ugrupowań członkowskich.

Podczas pisania niniejszej pracy, rozmów zarówno z przedstawicielami PFPiF, jak i z kobietami trenującymi parkour, zauważyłem pewną kluczową zmienną, która będzie miała wpływ na wyniki planowanych działań. Mowa tutaj o samych CHEŃCIACH damskiej części społeczności parkour w Polsce. Bez bezpośredniego zaangażowania kobiet już trenujących, nie uda się wprowadzić zmian w sposobie działania Polskiej Federacji Parkour i Freerun, zredefiniować celów, zaktualizować założeń w nadchodzących projektach. Dyskutowane zmiany powinny objąć również wszystkie aktualnie działające ugrupowania, kluby sportowe, fundacje czy firmy, które prowadzą działalność na rzecz promocji parkour i freerun na rynku polskim.

Rozmiar powyższego problemu można na początek zdefiniować liczbą otrzymanych ankiet, która jest zdecydowanie niższa od liczby ankiet rozesłanych czy umieszczonych w social mediach należących do PFPiF. Mimo znacznych zasięgów udostępnionych informacji ankietę uzupełniło jedynie 11 kobiet z około 50 aktywnie trenujących.

Rozmawiając z Anią Janik, zaskoczyła mnie informacja o braku aktywności dotyczącej oddolnej aktywizacji i zrzeszeniu traceurek z danych miast czy w końcu z całej Polski. Przez wiele lat nie powstały dedykowane grupy treningowe, mini zloty czy projekty związane z działalnością treningową kobiet. W latach 2016-2017 w Krakowie istniała grupa „Babki z Nowej Huty”. Prowadzona była przez Piotra „Acte” Reczyńskiego, który organizował i prowadził treningi z podstaw parkour dla zainteresowanych kobiet. Niestety projekt upadł ledwie po paru miesiącach i nigdy nie został wznowiony.

Rozdział 5 - Podsumowanie oraz zalecenia

Polska Federacja Parkour i Freerun stoi przed sporym wyzwaniem zwiększenia udziału kobiet w swoich szeregach. W ostatnim czasie ogóln światowa scena parkour staje się coraz bardziej znacząca i rozpoznawalna na arenie międzynarodowej. Największym zwieńczeniem ostatnich lat działalności światowej społeczności parkour był rok 2022, kiedy to parkour i freerunning znalazły się na liście dyscyplin World Games w Birmingham w USA, gdzie zawodnicy mogli rywalizować w dwóch formatach najpopularniejszych formatów: speed oraz style (theworldgames.org). To wydarzenie otworzyło kolejne drzwi zarówno Federacji, jak i lokalnym szkołom parkour, ale przede wszystkim zawodnikom na poziomie światowym. Do dziś większość topowych sportowców z polskiej sceny parkour celowało raczej w zawody organizowane przez ugrupowania związane z naszym sportem o wymiarze lokalnym lub ogólnopolskim. World Games stworzyło kolejne, większe możliwości rozwijania kariery sportowej dla zainteresowanych traceurów i freerunnerów.

Federacja poprzez swoje Social Media (współtworzony Parkour Portal) powinna zaznajomić i zainteresować polskie kobiety zagranicznymi ikonami parkour poprzez regularne udostępnianie ich skoków i sukcesów. Takie działania pozwolą młodym kobietom znaleźć wzór do naśladowania, cel, do którego będą chciały dążyć, zaczynając swoją przygodę z parkour.

Kolejnymi działaniami powinno być wprowadzenie OBOWIĄZKOWEJ kategorii kobiet na zawodach organizowanych na terenie Polski oraz wprowadzenie kobiet w szeregi sędziów/jury. Brak zmian w sposobie organizacji zawodów będzie skutkować jedynie zniechęceniem atletek do prób udziału w takich wydarzeniach w przyszłości.

Parkour Portal – najbardziej popularne medium w parkourowym Internecie – zaczęło częściej publikować materiały treningowe kobiet, w swojej coraz bardziej zyskującej popularność – kompilacji tygodnia – specjalnym formacie ukazującym poczynania i osiągnięcia sportowe polskiej społeczności parkour. Takie działania należy utrzymać, a nawet zastanowić się nad stworzeniem swoistego plebiscytu (z głosowaniem internetowym) na najbardziej charakterystyczne postacie trenujące parkour w Polsce – np. kobieta i mężczyzna z danego miasta lub regionu.

Tworząc zalecenia dotyczące otwierania kolejnych salek i grup treningowych, Federacja powinna zwracać uwagę, czy na liście grup zajęciowych widnieją odpowiednie informacje, dotyczące grup mieszanych jak i grup dedykowanych tylko dla kobiet. Takie wytyczne pozwolą w sposób kompleksowy podejść do potencjalnych uczestniczek zajęć, które

z powodu przeważającej ilości młodych mężczyzn na zajęciach mogą nie czuć się na tyle pewnie, aby zdecydować się na trenowanie parkour. Należy tutaj pamiętać, że bardzo ważne są pierwsze lekcje, które przeważają na zaangażowaniu się danej jednostki w treningi.

Ostatnim zaleceniem, jakie Polska Federacja Parkour i Freerun powinna jak najszybciej wprowadzić, jest przeprowadzenie debaty, w jaki sposób wprowadzić w struktury Federacji przedstawicielkę lub przedstawicielki społeczności kobiet. Zgodnie ze statutem PFPiF, członkiem władz może być jedynie osoba należąca do jakiegoś ugrupowania, parkourowego. Obecnie żadna z bardziej zaangażowanych kobiet nie jest członkinią takiego ugrupowania co rodzi znaczne ograniczenia względem wprowadzania w struktury Federacji.

Po przeprowadzonych badaniach, czułem spory zawód. Związany był on z niską ilością odpowiedzi jakie udzieliły badane. Mam wrażenie, że temat niskiego odsetku kobiet w strukturach Polskiej Federacji Parkour i Freerun jest jedynie wycinkiem problemu trapiącego organizację sportów ekstremalnych w Polsce.

Większa ilość zebranych odpowiedzi pozwoliłaby na dokładniejsze przyjrzenie się potrzebom kobiet trenujących parkour, ale również zebranie potencjalnej grupy, chętnej do zaangażowania się w planowane zmiany.

Mam ogromną nadzieję, że powyższe badanie i rekomendacje, realnie wpłyną na zmiany polskiej społeczności parkour i freerun i przyczynią się do zwiększenia udziału kobiet w strukturach organizacji zajmujących się parkour w nadchodzących latach.

Za sukces zmian mógłbym określić dwa mierzalne wskaźniki:

- Zwiększenie się liczby traceurek biorących udział w zawodach i zlotach
- Większa ilość kobiet biorących udział w Krajowym Zjeździe Delegatów Polskiej Federacji Parkour i Freerun.

Badanie powinno stać się inicjatywą zarządu Federacji, do rozpoczęcia cyklicznych badań z zakresu udziału kobiet trenujących parkour w Polsce, w celu optymalizacji zaproponowanych przeze mnie działań.

Mocno liczę, że niniejsza praca stanie się punktem zwrotnym w zwiększeniu aktywności kobiecych przedstawicielek społeczności parkour w Polsce oraz że przyczyni się to do większego zainteresowania tym sportem.

Spis wykresów

Wykres 3.1 – Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Od ilu lat trenujesz parkour?”	16
Wykres 3.2 – Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Wolisz trenować z kobietami czy mężczyznami?”	17
Wykres 3.3 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Jak bardzo (wg. Ciebie) parkour jest męskim sportem?”	19
Wykres 3.4 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Otworzenie większej ilości grup prowadzonych przez kobiety”	21
Wykres 3.5 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Otworzenie/prowadzenie większej ilości grup, w których uczestniczkami są tylko kobiety”	22
Wykres 3.6 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Opracowanie i stworzenie dedykowanego kursu Asystenta Instruktora Parkour, tylko dla kobiet”	23
Wykres 3.7 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Opracowanie i stworzenie dedykowanego kursu Trenera Parkour, tylko dla kobiet”	24
Wykres 3.8 - Zestawienie odpowiedzi na pytanie „Czy po zdobyciu odpowiedniej wiedzy i umiejętności chciałabyś zaangażować się w rozwój lokalnych grup zajęciowych?”	25

Bibliografia

1. Ameer, L. (2012). Everyday aesthetics in action: Parkour eyes and the beauty of concrete walls, *Emotion, Space and Society*, 5(3)
2. Anagnostopoulos, Ch., Parganas, P., Chadwick, S., Fenton, A. (2018). Branding in pictures: using Instagram as a brand management tool in professional team sport organisations”, *European Sport Management Quarterly*, 18(5), 1-26
3. Angel, J. (2011). *Ciné Parkour: A cinematic and theoretical contribution to the understanding of the practice of parkour*, Brunel
4. Bogacz-Wojtanowska, E., Kostera, M. (2019). Kobiety w organizacjach, *Kobiety w zarządzaniu*, 9-25, Kraków
5. Bogacz-Wojtanowska, E., Wrona, S. (2017). “Zjawisko feminizacji organizacji pożytku publicznego w Polsce działających na rzecz kobiet”, *Zarządzanie Publiczne*, 2(38)
6. Budrowska, B. (2014). „Szklany sufit”, czyli co blokuje kariery kobiet, *Kultura i Historia*, 6/2014
7. Chyła, A. (2008). Le parkour – sport, moda czy subkultura?, *Kultura i Edukacja* nr 4, 73-87
8. Clarke, G., Humberstone, B. (1997). *Researching Women and Sport*, London
9. Colgan, F., Ledwith, S. (1996) *Women in Organisations. Challenging Gender Politics*”, London
10. Coolkens, R., Ward, P., Seghers, J., Iserbyt, P. (2018). Effects of Generalization of Engagement in Parkour from Physical Education to Recess on Physical Activity, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 89(4), 1-11
11. Daskalaki, M. (2008). The ‘Parkour Organization’: inhabitation of corporate spaces. *Culture and Organization*, Volume 14, Issue 1
12. Diketmüller, R. (2016). *Inspirational women in Europe making a difference in physical education, sport and dance*, Juiz de Fora
13. du Preez, A. (2002). The contemporary sublime and the culture of extremes: parkour and finding the freedom of the city, *Representation and spatial practices in urban South Africa*, 16-25

14. Durrani, F., Leong, C., Thong, T., Usamah, A. (2020). Women Empowerment in Malaysian Student Organisations, *MSGA Research and Analytics Department 2019-2020*
15. Foucan, S. (2008). *Freerunning – Find Your Way*, UK
16. Gilchrist, P., Wheaton, B. (2011). Lifestyle sport, public policy and youth engagement: examining the emergence of parkour, *International Journal of Sport Policy and Politics*, Volume 3, Issue 1
17. Goldin, C. (1992). *Understanding the Gender Gap: An Economic History of American Women*, Oxford
18. Górska-Rożej, K., Rożej, A. (2014). Zarządzanie kryzysem w organizacjach, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach Seria: Administracja i Zarządzanie*, 102, 201-211
19. Husu, L., Hearn, J., Lämsä, A., Vanhala S. (2010). *Leadership through the Gender Lens: Women and Men in Organisations*, Helsinki
Issue 4
20. Jakubowska, H. (2013). Płciowe porządki – granice płci w sporcie według koncepcji Mary Douglas, *Człowiek i Społeczeństwo*, 37(1), Poznań
21. Jędrzejczyk, W. (2016). Dysfunkcje pracy kierowniczej w organizacjach, *Przegląd Organizacji*, nr. 12, 42-48
22. Kara, F., Çolakoğlu, T., Oğut, E. (2016). Career barriers of women managers in sports organisations, *International Journal of Sport Exercise & Training Sciences*, 2(3)
23. Kazmi, A. (2013). Women Managers in Different Types of Organisations: A Representative Research Review, *Journal of Entrepreneurship & Management*, Vol. 3, No. 1, 50-58
24. Kidder, J. (2013). Parkour, Masculinity, and the City, *Sociology of Sport Journal*, 30, 1-23
25. Kluczyńska, U. (2010). Kobiety w sporcie. Analizy medialnych prezentacji, *Nowiny Lekarskie*, 79, 1, 69-74
26. Komar, B. (2011). Udział kobiet w sporcie wyczynowym i związane z tym stereotypy, *Strzelectwo sportowe (Nowoczesne rozwiązania szkoleniowe)*, zeszyt nr 8, Wrocław
27. Laberschek, M. (2018). *Symboliczne Stanowienie Władzy w Organizacjach*, Kraków
28. Lamb, M. (2011). *Tracing the path of power through the fluidity of freedom: the art of parkour in challenging the relationship of architecture and the body and rethinking the discursive limits of the city*”, Bowling Green

29. Lawrence, S. (2019). Le parkour, Freerunning and young white men: Identities, resistances and digital representations, *Race, Youth Sport, Physical Activity and Health: Global Perspectives*, London
30. Lefebvre, A., Zeimrs, G., Zintz, T. (2021). Local sport club presidents' perceptions of collaboration with sport federations, *Managing Sport and Leisure*
31. Lieven, A., Sirpa, T. (2011). Parkour: Creating loose spaces?, *Geografiska Annaler Series B Human Geography* 94(1) 17-30
32. Maennig, W. (2018). Governance in Sports Organisations, *Economic Discussions*,
33. Marchetti, P., da Luz Jr. D., Soares, E. (2012). Differences in Muscular Performance between Practitioners and Non Practitioners of Parkour, *Internal Journal of Sport Science*, 2(4), 36-41
34. Mauchi, J., Lekhanya, L., Dorasamy, N. (2020). Understanding the Performance of Women in Leadership Positions: A Study of Women in Top Positions in Quasi-Government Organisations, *Academy of Strategic Management Journal*, Vol. 19,
35. Mazur, Z., Organista, N., Dziubiński, Z. (2018). Konstruowanie kobiecości i męskości w sporcie na przykładzie języka sportowych przekazów prasowych w „Gazecie Wyborczej”, *Studia Socjologiczne* 1(228), 195-218
36. Mazurek, A. (2016). *Zarządzanie organizacjami pozarządowymi*, Kraków
37. Mould, O (2016). Parkour, Activism, and Young People, *Space, Place and Environment*, 311-329
38. Mould, O. (2009). Parkour, the City, the Event, *Environmental and Planning D: Society and Space*, Volume 12, Issue 4 No. 60
39. Olivetti, C., Petrongolo, P. (2011). Gender Gaps Across Countries and Skills: Supply, Demand and the Industry Structure, *Review of Economics Dynamics*, 17(4)
40. Pagon, D., Faity, G., Maldonado, G., Daout Y., Grosprêtre, S. (2022). What Makes Parkour Unique? A Narrative Review Across Miscellaneous Academic Fields, *Sports Medicine*, 52, 1029-1042
41. Pano, G., Damo, E. (2015). Management of sport organisations, *European Journal of Economics and management sciences*, Issue 4, 12-15
42. Pawar, P. (2016). Role of Various Organisations in the Development of Women, *Research on Humanities and Social Sciences*, Vol. 3, No. 13
43. Planinić, M., Ljubičić, R.(2020). Women in Sport (Gender Equality in Sport, Media and Public Relations in Sport), *Mostarienisa: journal of social sciences and humanities*, vol. 24, no. 1

44. Ryszawy, S. (2020). Męski vs kobiecy – sport w wieczornych wydarzeniach sportowych, *Media i Społeczeństwo*, 12/2020
45. Sanderson, K. (2021). Why sports concussions are worse for women, *Nature Research*, 596(7870), 26-28
46. Saville, S. (2008). Playing with fear: parkour and the mobility of emotion. *Social & Cultural Geography*, Volume 9, Issue 8
47. Siffredi, C., Vilches, F. (2022). Pillars for the management of sport organisations, *Coaching & Sport Science Review*, Vol. 30, No. 87
48. Skirstad, B., Strittmatter, A., Grønkjær, A. (2019). Sport Management in Norway: Present and Future Trends, *NASME – A Research Project*
49. Škorić, S. (2018). *Characteristics of Sport Managers and Challenges Facing Sport Organisations*, Zagreb
50. Smith, N. (2016). *Examining the factors influencing organizational creativity in professional sport organizations*, Champaign
51. Waligóra, Ł. (2018). Zarządzanie różnorodnością w organizacjach. Prezentacja wybranych praktyk, *Studia Ekonomiczne*, 348, 26-43

Źródła internetowe

1. <http://www.federacjaparkour.pl>
2. <https://historia.org.pl/2016/01/14/kobiety-w-sporcie-przelomu-xx-i-xxi-wieku-pyrrusowe-zwyciestwo/>
3. https://www.instagram.com/lynn_jung/
4. <https://www.redbull.com/int-en/red-bull-art-of-motion-meet-the-athletes?linkId=165123759#15-aiden-rudolph->
5. [usahttps://teamfarang.com/blogs/news/winning-air-wipp-challenge](https://teamfarang.com/blogs/news/winning-air-wipp-challenge)theguardian.com
6. <https://twg2022.com>
7. <https://poradnik.ngo.pl/kto-i-po-co-tworzy-federacje-1538574629742>